

PROGRAMA
SOCILOGIA EDUCAȚIEI

2010 – 2011

Prof. dr. Elena Joița

I. Principii de concepere. Cui se adresează

Programa propusă, în spiritul Procesului Bologna și al documentelor europene privind reconstrucția formării inițiale și continue a cadrelor didactice, caută să răspundă preocupării de a aprofunda pregătirea reală a viitorilor profesori de liceu, prin sistematizarea informațiilor specifice acumulate variat anterior. Se urmărește și sporirea aspectului aplicativ al tematicii și al exersării competențelor de abordare și sociologică a educației, după parcurgerea și a programei privind psihopedagogia adolescenților.

Programa se adresează studenților din anul II Master, de la Facultatea de Litere (cu specializările de la licență: limba română, limba engleză, limba franceză, traducători), care s-au înscris și au fost înmatriculați pentru Nivelul II la DPPD, respectând normele legale.

II. Situația disciplinei în planul de învățământ al DPPD

Conform OM nr.4316 din 03.06.2008, Anexele 2 și 4, ea este inclusă în Curriculumul opțional (prin alegerea obligatorie a unei discipline din pachetul 2) :

Anul	Semes- trul	Nr. săptămâni	Ore curs	Ore seminar	Evaluare	Credite
II	3	14	1c. (Total-14 ore)	2s. (Total-28 ore) Lect.dr. Fl. Mogonea	Examen E.3 – elaborare de lucrări aplicative	5

III. Obiective generale și specifice (cu accent pe capacități, competențe, atitudini) :

- Să înțeleagă și să utilizeze științific conceptele specifice domeniului.
- Să exerseze capacități, abilități de identificare a particularităților educației ca fenomen, fapt social și să le utilizeze în afirmarea competențelor educative.
- Să interpreteze rațional, argumentat relațiile educație-societate.
- Să sesizeze dificultățile, limitele sau avantajele relaționării problematicii educației cu determinările sociale, ca subsistem, dar și ca factor de dezvoltare socială.
- Să deducă consecințe asupra activității efective cu elevii, în diferite situații, contexte socio-culturale și să prevină influențele factorilor defavorizanți.
- Să utilizeze competențele declarative, procedurale specifice în realizarea diferitelor analize și intervenții în procesul educațional școlar și extrașcolar.
- Să coreleze acțiunile educative cu cunoașterea, prevenirea aspectelor negative ale adaptării, integrării elevilor în clasă, în școală, în comunitate.

- Să dovedească abilități de cunoaștere și interpretare științifică a problemelor sociale ale clasei, grupurilor formate și să valorifice influențele sociale formale, nonformale asupra dezvoltării personalității, în mod diferențiat.

- Să aplice caracteristicile leadershipului în afirmarea rolurilor proprii și ale elevilor în clasă, în managementul procedurii educațional, în crearea climatului, a culturii organizaționale.

- Să utilizeze metodologia cercetării sociologice științifice, cantitative și calitative în analiza, dezvoltarea, ameliorarea diferitelor probleme critice ale educației

- Să utilizeze pregătirea în domeniu pentru realizarea diferitelor aspecte ale parteneriatului educațional în clasă, în școală, în afara școlii.

- Să coreleze pregătirea sociologică cu cea psihologică, pedagogică, managerială pentru rezolvarea eficientă a complexității situațiilor reale educaționale, mai ales prin centrarea formării pe elev.

- De a-și autoaprecia critic competențele, atitudinea în relațiile socioculturale și psihopedagogice cu elevii, ca model de conduită, în diferite alte situații ale realității.

IV. Conținuturi teoretice și aplicative:

Nr. crt.	Unități de învățare. Teme și subteme	Nr. ore.
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluare inițială. Dezbateră programă, a metodologiei de lucru, a evaluării. • Educația ca fapt social. • Direcții de relaționare a educației cu fenomenele sociale. • Moduri de abordare, paradigme, teorii sociologice ale educației. • Istoricul sociologiei educației. • Obiective, concepte, tematici și principii ale sociologiei educației. • Relația pedagogie-sociologie și alte științe socioumane: componentele educației și abordarea lor sociologică (finalitățile, curriculumul, strategiile, evaluarea, managementul, cercetarea). 	2 ore
2.	<ul style="list-style-type: none"> • Complexitatea educației și abordarea sistemică. • Învățământul ca subsistem social: determinare, obiective, resurse, modele, reformare. • Dar și ca factor de dezvoltare socială; funcții sociale ale educației și ale sistemului educațional. • Definirea finalităților educației. • Analiza schimbărilor în educație. • Societatea și alternativele în educație. • Educația postmodernă. • Politicile educaționale. • Relația cerere-ofertă în educație. • Egalitate de șanse, acces în educație. • Democratizarea în educație. • Liberalizarea în educație. • Societatea cunoașterii azi. 	2 ore
3.	<ul style="list-style-type: none"> • Problematika școlii ca organizație. • Climat și cultură organizațională. • Contexte școlare. • Situații educaționale. • Relații sociale în clasă, în școală, extrașcolare. • Statusuri și roluri în școală. • Probleme sociale în școli: cunoaștere, prevenire și rezolvare. • Manifestări antisociale în școli și în afara lor. • Participarea școlii la viața socio-culturală. • Programe educaționale tematice. Parteneriatul școală-familie-comunitate-alte servicii 	2 ore

4.	<ul style="list-style-type: none"> • Clasa ca grup socio-educational. • Grupurile mici de elevi: structură, tipuri, relații, dinamică. • Procese sociale în clasa de elevi. • Modele de abordare (structural, sociopsihologic, sociopedagogic). • Status și roluri. • Lideri formali și informali. • Adaptare-inadaptare, participare-izolare în clasă și în societate. • Tehnici de cunoaștere și activare a grupurilor în clasa de liceu .- modele date • Comunicare, colaborare, cooperare, interculturalizare. 	2 ore
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Elevii și abordarea sociologică a cunoașterii și influențării lor. • Sociologia vârstelor, a ciclurilor școlare. • Metode de cunoaștere psihosociologică a personalității elevilor. • Educabilitatea și factorii sociali. • Conduita socială și morală. • Elevii cu probleme socio-culturale. • Reușita școlară și socială. • Evaluarea și criteriile sociale. • Abandonul școlar-forme, cauze, prevenire, rezolvare. • Delincvența juvenilă – forme, prevenire, rezolvare. • Educația și asistența socială. 	2 ore
6.	<ul style="list-style-type: none"> • Profesorul și problematica sociologică a educației. • Educatorul și societatea. • Statut socio-profesional și roluri, dezvoltare profesională. • Profilul de competență adecvat. • Profesorul, clasa, procesul educațional și leadershipul. • Consilierea elevilor cu probleme socio-culturale și utilizarea elevilor-lideri.. • Profesorul și comunitatea, parteneriatul educațional. 	2 ore
7.	<ul style="list-style-type: none"> • Cercetarea pedagogică și abordarea sociologică: tematică, metodologie, procese, proiectare, valorizare. • Alcătuirea unui inventar de probleme sociologice ale educației supuse cercetării și valorificării pedagogice, pornind de la practica pedagogică din liceu. • Sinteza generală. Recuperări. 	2 ore

V. Evaluarea realizării obiectivelor :

Categoriile și specificul obiectivelor propuse solicită o evaluare cumulativă a progresului formării competențelor specifice, prin : evaluarea continuă asupra calității participării la cursuri și seminarii, evaluarea calității lucrărilor aplicative elaborate pe parcurs (și incluse în Portofoliul de absolvire), evaluarea cunoștințelor-competențe declarative și procedurale, mobilizate în rezolvarea situațiilor-problemă date.

Evaluarea sumativă semestrială (sesiunea ianuarie-februarie 2011) va consta din elaborarea și interpretarea, în baza informațiilor și modelelor date, a teoriei și practicii pedagogice anterioare, a următoarelor lucrări aplicative, ca viitor profesor de liceu și care vor intra în Portofoliul de evaluare finală (sem.4) :

- a) 4,00 puncte – Reluând *studiul de caz* realizat pentru evaluarea sem.I, an I, continuați completarea celor 2 matrici cu aspectele specifice subliniate la Sociologia educației : dimensiuni, factori și metode sociologice de cunoaștere a personalității adolescentului vizat (I.1. - 2,50 puncte) și dimensiuni ale educației sociale, soluții metodologice adecvate cazului ales (I.2. - 1,50 puncte).

- b) 3,00 puncte – Aplicând metode și tehnici de cunoaștere sociologică a *grupurilor*, la o clasă de liceu, utilizați criteriile de analiză, interpretare sociologică a rezultatelor, la nivel de grup acum (II.1. – 1,50 puncte) și apoi formulați reflecții și consecințe asupra activității educative ca profesor sau diriginte al clasei, în rezolvarea diferitelor situații ale cunoașterii și coordonării evoluției acesteia ca grup (II.2. - 1,50 puncte).
- c) 2,00 puncte – *Un eseu propriu* elaborat pe baza activităților desfășurate la seminar, în care să se demonstreze capacitățile și competențele, acum în plan socio-educational, ca profesor de liceu.
- d) 1,00 punct – din oficiu.

**Bibliografie selectivă,
în completarea bibliografiei recomandate la Psihopedagogia adolescenților.**

- Cristea, S. (2000). *Dicționar de pedagogie*, pp.341-348. Chișinău-București: Editura Litera. Litera Internațional
- Diaconu, M. (2004). *Sociologia educației*. București: Editura ASE
- Durkheim, E. (1980). *Educație și sociologie*. București: Editura Didactică și Pedagogică
- Hatos, A. (2006). *Sociologia educației*. Iași: Editura Polirom
- Ionescu, I.I. (1997). *Sociologia școlii*. Iași: Editura Polirom
- Joița, E. (1999). *Pedagogia-știința integrativă a educației*. pp. 145-151. Iași: Editura Polirom
- Păun, E. (1999). *Școala – abordare sociopedagogică*. Iași: Editura Polirom
- Popovici, D. (2003). *Sociologia educației*. Iași: Editura Institutul European
- Stănculescu, E. (1996). *Teorii sociologice ale educației*, Iași: Editura Polirom
- Zlate, M., Zlate, C. (1982). *Cunoașterea și activarea grupurilor sociale*. București: Editura Politică

* Sursele bibliografice se vor actualiza și completa specific, pentru fiecare tematică.

